

Veriga dobrih del za skupen cilj

Izvedba projekta v socialnem prostovoljnem delu

✍ Kristina Lepen

V programu prostovoljnega dela Človek za druge prostovoljci uporabnikom nudijo pomoč dve uri na teden, in sicer na različnih področjih. Prostovoljno delo poteka individualno. Že tretje leto zapored smo spomladi izvedli skupen projekt, s katerim smo želeli odgovoriti na določeno potrebo, ki smo jo zaznali pri naših uporabnikih. Letos smo uredili vrt uporabnici na invalidskem vozičku. Ob tem smo spoznavali značilnosti projektne dela v socialnem prostovoljnem delu.

Namen projekta

V literaturi pod geslom 'projekt' najdemo definicijo, da je to množica dejavnosti, ki je natančno načrtovana, da bi dosegla nek namen/cilj. Beseda 'projekt' je bila prvič uporabljena v 16. stoletju in izhaja iz latinske besede 'projicere', ki pomeni 'vreči naprej'. Beseda nakazuje gibanje, pot gibanja, proces v času in prostoru. Proces gibanja pa vedno vključuje začetno točko, iz katere gremo proti končnemu cilju.

V okviru programa *Človek za druge* je mentorica za področje dela s parainvalidi tetraplegiki ob stiku z uporabniki zaznala, da bi ena od parapleginjk potrebovala pomoč pri ureditvi vrta. Vrt ob njenem stanovanju je bil do sedaj zapuščen. Uporabnica z invalidskim vozičkom sama ni zmogla premagati visokega prehoda pri balkonskih vra-

tih. Prav tako na vrtu ni bilo zazidane površine, po kateri bi se lahko zapekljala z vozičkom. Vrta zato ni uporabljala. Sčasoma je vrt prekrila visoka trava oz. plevel. Želja uporabnice pa je bila, da bi lahko na vrtu občasno počivala v senci kakšnega drevesa, spila tam kavo, poklepetala s prijateljci, kaj prebrala ali imela delovno površino za ustvarjanje slik. S spremembo tega dela bivalnega okolja bi se ji povečala tudi kakovost življenja. Več časa bi preživela na zraku in okolje bi bilo bolj spodbudno pri njeni ustvarjalnosti.

Po dveh uspešnih in zanimivih projektih v preteklih letih, ko smo v okviru programa pripravili družabne igre za stare v Domu Janeza Krstnika in prebelili stanovanje tetrapleginji, smo se odločili, da letos s pomočjo prostovoljcev uredimo vrt paraplegi-

nji. Namen projekta je torej odgovoriti na neko potrebo, rešiti nek problem, ki je opredeljen na podlagi analize stanja.

Realnost projekta

Po ogledu terena smo si postavili cilje projekta. Naš glavni cilj je bil omogočiti parapleginji, ki živi sama, da bo lahko brez pomoči kadar koli šla na vrt. Želeli smo ji tudi omogočiti, da bi na vrtu s pomočjo ograje občasno vstala iz invalidskega vozička oz. da bi imela z vrta možnost prehoda v sosesko. To je bil naš drugi cilj. Tretji cilj je bila ureditev vrta v prijetno okolje, kjer bodo rastle rože, grmovnice, trava in drevo.

V skladu s cilji smo sestavili program dela oz. načrt dejavnosti, s katerim naj bi cilje dosegli. V njem smo opredelili, kaj je treba narediti,

kdo bo to naredil, do kdaj bo naloga opravljena in kaj vse je potrebno za izvedbo.

Najprej je bilo treba poklicati odgovorne za ureditev okolice v stanovanjski soseski, saj smo želeli narediti klančino, ki bi vodila z vrta do glavnega pločnika. Kasneje smo ugotovili, da zaradi dileme glede zapiranja vrat in obsežnosti dela tega dela projekta ne bomo uspeli izvesti. Izpustili smo tudi postavitev ograje na vrtu. Cilj smo si postavili nekoliko previsoko. Ta dva dela projekta sta se nam zdela tudi najmanj pomembna. Lotili pa smo se izkopa materiala na vrtu. Zaradi gradnje klančine je bilo treba izkopati kar precejšnji del vrta, na preostalem delu pa smo material zamenjali z novo zemljo in zasadili rastje. Ta del projekta je bil zastavljen v skladu z viri, informacijami ter materialnimi in finančnimi sredstvi, ki smo jih imeli na voljo.

Omejenost projekta v času in prostoru

Vrt smo uredili v eni od novejših sosesk v Ljubljani. Projekt se je začel v januarju, ko smo mentorji sprejeli odločitev, da bomo letos urejali vrt. Načrtovali smo, da bomo projekt izvedli v dveh dneh v aprilu. Med izvedbo se je izkazalo, da je dela več, kot smo predvideli, in da na nekatere okoliščine ne moremo vplivati (npr. na vreme), zato smo z ureditvijo zaključili šele v maju. Projekt se je končal s praznovanjem oz. pogostitvijo in nato še z evalvacijo celotnega projekta.

Pri urejanju vrta so sodelovali:
prostovoljci in mentorji programa Človek za druge ter drugi posamezniki,
ekipa Šircelj,
Humko d. o. o.,
Pro Horto Strgar d. o. o.,
Botanični vrt Univerze v Ljubljani,
Zveza paraplegikov Slovenije,
Društvo paraplegikov ljubljanske pokrajine,
upravnik in hišnik.
Hvala za podporo!

Kompleksnost projekta

Projektno delo je ponavadi timsko. Od izvajalcev zahteva zelo raznolike sposobnosti, od takšnih, ki so vezane na delo z ljudmi, do takšnih, ki so vezane na ideje in urejanje dokumentacije, pa vse do konkretnega fizičnega dela. Zahteva veliko spretnosti in več sodelavcev. Lahko pride tudi do napak, ko ne določimo vseh partnerjev, ko potreb ne zajamemo sistematično, ko nismo pripravljeni vložiti dovolj truda v določitev namena, ko ne posvetimo dovolj pozornosti počutju posameznikov, ko prevelik ali premajhen pomen dajemo finančnim virom, ko ne razmišljamo o vrednotenju med izvedbo itd.

V naš projekt je bilo vključenih okoli 28 oseb. Glavna gonilna sila projekta je bila mentorska ekipa, sestavljena iz 5 mentoric. Vsaka je prevzela del projekta. Druga skupina so bili prostovoljci, ki so pomagali pri urejanju vrta. Mladi prostovoljci so sodelovali pri izkopu, nanosu zemlje in pri sajenju rastja. Svoje delo je prostovoljno opravil tudi zidarski mojster s svojo ekipo, ki je zabetonirala klančino. Tretja skupina pa so bili organizacije in podjetja, ki so prispevali material in sredstva.

Negotovost in tveganje v projektu

Projekt je pustolovščina. Vedno vključuje nekaj negotovosti in tveganja. Ko smo na začetku postavili datum za prvo delovno akcijo, nismo vedeli, kakšno bo vreme. Izkazalo se je, da smo morali prav zaradi slabih vremenskih razmer delo nekajkrat prestaviti. Zaradi prestavljanja datumov tudi nismo vnaprej vedeli, koliko prostovoljcev bo lahko na določen dan prišlo pomagat. Na začetku prav tako nismo vedeli, koliko materiala lahko pričakujemo od donatorjev oz. koliko finančnih sredstev bomo pridobili za izpeljavo. Kljub temu smo se dela lotili in bili pri svojem delu motivirani do zaključka.

Večstopenjskost projekta

Opredelili smo več faz projekta, ki so nam omogočile bolj sistematično delo. Po sprejeti odločitvi o izvedbi

projekta smo določili namen in pripravili načrt dejavnosti. V drugi fazi so potekali dogovori s sodelujočimi: s hišnikom in upravnikom soseske, s sponzorji in donatorji ter s prostovoljci. V tretji fazi je sledilo fizično delo na vrtu. Ta del je bil izveden v treh delih. Najprej smo izkopali material (1 dan), nato zabetonirali klančino (2 dneva) in na koncu navozili zemljo ter posadili rastje (1 popoldne). Četrta, zadnja faza je bila namenjena praznovanju in evalvaciji projekta.

Edinstvenost projekta

Vsak projekt je unikaten zaradi specifičnih potreb, pa tudi zato, ker bi težko ponovili enak projekt v okvirih, kot je bil izpeljan sedaj. Že med izvedbo smo čutili predanost in vztrajnost mentorjev ter prostovoljcev. Naloge so se lotili resno in zavzeto. Delež vsakega v tej verigi je bil pomemben, prispeval je na tistem področju, kjer je bil najbolj 'domač'. Tako so bili eni zadolženi za bolj 'pisarniški' del projekta, drugi pa za delo na terenu. Tudi zgledi so bili močni. Gospod, ki je betoniral klančino, se je odločil, da bo delo opravil brez plačila. Takole je rekel: "Če vi (prostovoljci) delate zastonj, potem bomo tudi mi." Organizatorji smo čutili, da zaradi naše zastonjskosti in želje po pomoči bližnjemu tudi nekaterim podjetjem ni bilo težko prispevati materiala za urejanje vrta. Pri delu so se nam priključili tudi drugi posamezniki, ki so izvedeli za našo akcijo in so bili pripravljeni pomagati. Naša veriga dobrih del se je na poti k skupnemu cilju širila in delo smo lahko opravili le skupaj.

Čeprav delo v projektu ni bilo osredotočeno na delo z ljudmi, kar je značilnost socialnega prostovoljnega dela, smo omogočili boljše pogoje za življenje eni od prejemnic pomoči. Projektno delo je bilo dopolnitev rednega socialnega prostovoljnega dela. Zadovoljstvo udeleženih in hvaležnost uporabnice pa nas spodbujata, da bomo s podobnimi projekti nadaljevali tudi v prihodnje. ■

Vir

Cepin, Matej idr. (2005): *Priručnik za menedžerje v mladinskih organizacijah*. Ljubljana: Salve.